

Teknologiateollisuus

Eduskunnan talousvaliokunta 20.9.2022

UJ 23/2022 vp – U 62/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten 2021/1060, 2021/2115, direktiivin 2003/87/EY ja päätöksen KOM(2022) 23 muuttamisesta (REPowerEU:n rahoitus)

Euroopan komissio antoi tiedonannon REPowerEU suunnitelmasta, jonka tavoitteena on katkaista riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä mahdollisimman nopeasti. Komissio esittää REPowerEU-hankkeisiin kohdennettavaksi uutta rahoitusta 20 miljardia euroa.

Valtioneuvoston kirjelmässä esitetään, että Suomi suhtautuisi erittäin varauksellisesti siihen, että REPowerEU:hun kohdennettaisiin uutta rahoitusta.

Teknologiateollisuuden mielestä lisärahoituksen kohdentaminen on kuitenkin tarpeellista, koska REPowerEU-ohjelman tavoitteen toteuttamiseksi nopeutetaan siirtymää puhtaaseen energiaan.

Ohjelman kolme keskeistä toimenpide-ehdotusta ovat:

- energian säästäminen
- energian hankinnan monipuolistaminen ja
- uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttaminen.

Kaikki nämä toimenpiteet edistävät vihreää siirtymää ja tuovat suomalaisille teknologiateollisuuden yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja ovat sen vuoksi kannatettavia.

Kirjelmässä esitetään, että REPowerEU:n toimet tulisi rahoittaa siten, että markkinavakauserävarannon toimintaan ei puututa.

Teknologiateollisuuden mielestä komission esitys siitä, että markkinavakauserävarannon päästöoikeuksia huutokaupattaisiin 31.12.2026 mennessä kunnes 20 miljardin euron tulot on saavutettu, on kannatettava.

Markkinavakauserävarantoon on tähän asti vain kerätty pois markkinoilta päästöoikeuksia, mikä on osaltaan johtanut päästöoikeuden hinnan nopeaan nousuun. Päästöoikeuden hinnat ovat ennen koronapandemiaa olleet suuruusluokkaa 20-30 euroa/hiilidioksiditonni ja nykyään hintataso on 70-90 euro/tonni. Korkea päästöoikeuden hinta on nostanut sähkön markkinahintaa kaikkialla EU-maissa, mikä on nostanut kotitalouksien asumiskustannuksia ja yritysten tuotantokustannuksia.

Samalla, kun REPower-ohjelman lisärahoitus turvataan markkinavakaussvarannon päästöoikeuksien huutokaupalla, helpotetaan EU:n tämän hetkistä energian hintakriisiä.

Valtioneuvoston perustelumuistiossa todetaan, että markkinavakaussvarantoon puuttuminen komission esittämällä tavalla hidastaisi toimijoiden investointihalukkuutta vähäpäästöisempiin ratkaisuihin.

Teknologiategollisuuden mielestä tämä pelko on turha, koska REPowerEU-ohjelman lisärahoitus käytetään juuri vähäpäästöisten investointien edistämiseen. Lisäksi ehdotuksen mukainen huutokaupattava päästöoikeusmäärä neljän vuoden aikana tarkoittaa, että markkinavakaussvarannon vuosittainen leikkaus jää vain noin 18 prosenttia pienemmäksi kuin se olisi ilman REPowerEU-rahoitusta.

Valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, että Suomi on valmis tarkastelemaan avoimesti markkinavakaussvarannosta kohdennettavaa rahoitusta korvaavia rahoitusväyliä, mukaan lukien innovaatorahastolle kuuluvien päästöoikeuksien huutokaupattulojen käyttöä REPowerEU-tavoitteiden rahoittamiseksi.

Teknologiategollisuuden mielestä innovaatorahastosta ei pidä käyttää päästöoikeuksia REPowerEU-ohjelman lisärahoittamiseen, koska innovaatorahasto edistää EU:n laajuisesti energia- ja vähähiiliteknologian suuria demonstraatiohankkeita vetyteknologian hankkeet mukaan lukien. Näissä demonstraatiohankkeissa Suomella on kilpailukykyistä osaamista mutta hankkeet ovat niin suuria, että innovaatorahastosta saatava EU:n lisärahoitus on erittäin tarpeellista niiden toteuttamiseksi. REPowerEU:n tarvitsema 20 miljardin euron lisärahoitus tarkoittaisi noin 250 miljoonan päästöoikeuden huutokauppaamista. Määrä on aivan liian suuri rahoitettavaksi innovaatorahastosta, jonne kuuluu vuoteen 2030 mennessä tulot noin 450 miljoonan päästöoikeuden huutokauppaamisesta.

Ehdotukseen, että allokatioavaimen tulisi heijastaa REPowerEU:n tavoitteita, Teknologiategollisuudella ei ole huomauttamista.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Martti Kätkä (energiapolitiikka), puh. 050 380 4496, martti.katka@teknologiategollisuus.fi, twitter: @KatkaMartti